

Dobrovolnický projekt Gaudia proti rakovině

Cíl:

Cílem projektu je vytvořit bezbariérový přístup k psycho a socioterapeutické první pomoci pro onkologicky nemocné již v době, kdy se o své diagnóze dozvědí a prožívají s touto informací spojený psychický otřes. Situace je zpravidla spojená s mnoha okolnostmi, které situaci nemocného sekundárně ještě komplikují a zhoršují a právě zde je účinná pomoc odborníka neocenitelná. Pacient se musí připravit na změny, které nemoc přinese do jejich života, zorientovat se v problematice, vybrat si z možností léčby, vyrovnat se s tím co ho čeká, a také komunikovat o nastalé situaci a svých rozhodnutích s rodinou, se zaměstnavatelem a dalšími zúčastněnými osobami, stejně tak ale musí čelit ne vždy bezproblémovému chování se stran zdravotnického personálu.

Popis projektu pro rok 2007:

Dobrovolní psychoterapeuti budou ve spolupráci se zdravotnickým personálem kontaktovat na odděleních, hospitalizujících onkologicky nemocné, pacienty, kteří se právě dozvěděli o své neblahé diagnóze, pacienty opakovaně hospitalizované, zhoršené, prodávající zde chemoterapii či jinou léčbu apod. Budou jim nabízet svoji pomoc, možnost promluvit si o tom, co prožívají, čeho se obávají, co a jak by si přáli apod. Konzultaci mohou iniciovat zdravotní sestry, v případech, kdy nemocný nekomunikuje, jeví se smutný, úzkostný, nemůže spát, odmítá potravu či prokazuje jiné alarmujícími příznaky psychické nepohody nebo si o rozhovor s terapeutem mohou požádat sami pacienti nebo jejich blízcí.

Dobrovolnická práce může mít následující formy: krizová intervence u lůžka nemocného, systematická psycho- a socioterapie s nemocným, zaměřená na zvládnání, práci s významy a předpoklady, řešení souvisejících témat, asistence u sdělování dg. pacientům. nebo příbuzným, práce s rodinnými příslušníky za přítomnosti samotného pacienta nebo bez ní, dle objednávky zúčastněných osob (příbuzní mohou mít s okolnostmi pacientova onemocnění vlastní problémy.), mediování kontaktu mezi nemocným, event. jeho příbuznými a zdravotním personálem (terapeut nemá být prostředníkem, ale zprostředkovatelem kontaktu, tzn. že jeho úlohou je podporovat pacienta v tom, aby si byl vědom svých možností a dokázal si říkat o to, co potřebuje.) Optimální je paralelní spolupráce s personálem, dobrovolník by měl mít možnost účastnit se alespoň občas vizit a porad u pacientech.

Následná péče:

Následně budeme kontaktovat rovněž ambulantní pracoviště v příslušných regionech, abychom zde umožnili pacientům, propuštěným z pobytu v nemocnici následnou ambulantní péči. Z řad pacientů ambulance mohou i další pacienti projevit zájem o psychoterapii, optimální by bylo, aby příslušný lékař pt. služby svým pacientům přímo doporučoval.

V Praze bude následná péče o pacienty zajišťována přímo v centru Gaudia.

Služby dobrovolníků budou posléze rozšířeny i na docházení do bytů těch pacientů, pro něž již návštěva v ambulanci bude nereálná nebo nepřiměřeně obtížná.

Nadstavbová nabídka:

Profesionál, pracující pro sdružení Gaudia proti rakovině může v případě zájmu mediovat setkání zainteresovaných profesionálů s pacientem a jeho rodinou za účelem rozhovoru o prognóze, možnostech léčby, o tom co další postup bude vyžadovat a co je možno očekávat za komplikace, v co je možno doufat a o formách žádoucí spolupráce.

Dobrovolníci:

Dobrovolní pracovníci projektu jsou rekrutováni z řad frekventantů psychoterapeutických výcviků, především ze 750 hodinového výcviku Umění terapie, akreditovaného pro resort zdravotnictví, a 400 hodinového výcviku pro sociální pracovníky Umění pomáhat, které pořádá ISZ Praha. Pro přijetí do programu musí každý zájemce prokázat dostatečné schopnosti, dovednosti a určitou osobnostní zralost. (Způsob prokazování způsobilosti se bude odvíjet od možností každého jednotlivce, přinese vlastní nahrávky, přivede klienta nebo jinak svou práci předvede, bude umět zdůvodnit své postupy a kriticky zhodnotit jejich následný efekt.)

Jedná se tedy o práci dobrovolnou, nikoli však neodbornou. Každý dobrovolník je pojištěn a podepisuje s občanským sdružením smlouvu, jejíž součástí bude i povinná mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozví v rámci své práce.

Dobrovolníci jsou předem vyškoleni a pracují pod pravidelnou supervizí, i jinak bude pečováno o jejich odborný rozvoj.

(Každý dobrovolník absolvuje úvodní jednodenní školení, minimálně 10 supervizních sezení v kalendářním roce a povinně se zúčastňuje společných setkání všech dobrovolníků, jejichž obsahem je výměna zkušeností a společné hledání řešení případných obtíží. Setkání jsou jednodenní, organizována jednou za 6 týdnů.)

Předpokládaný efekt:

Pro nemocnice a zdravotní zařízení je to příležitost, jak bezplatně získat zkušenost se spoluprací s terapeutem, účinnou pomoc pro pacienty, jejichž zdravotní stav je komplikován psychickou nepohodou a sociálními problémy, zefektivnění komunikace s pacientem a úlevu od obtěžujících a jejich práci rušících vlivů, způsobených právě psychickou obtížností situace pro pacienty a jejich rodiny. Nebude-li lékař či zdravotní sestra nucen(a) se zabývat tím, jak pacient svou situaci nese, bude se moct lépe soustředit na svoji práci bez toho, aby vzájemná nedorozumění a rozdílná očekávání a předpoklady, narušovaly vztah mezi ním a pacientem. Bude-li však mít zájem i o jiné stránky pacientovy osobnosti než jen jeho fyzické zdraví, může mu v tom dobrovolník účinně pomoci mediováním jejich kontaktu.

Samotným pacientům přináší projekt možnost získat podporu ve chvílích nejtěžších, cenný pocit, že na svůj boj nejsou sami a zkušenost toho, jak užitečným jim může kontakt s terapeutem být, aby ji v budoucnu mohli využívat pro sebe co nejefektivnějším způsobem. Včasná terapeutická podpora zabrání možným nedorozuměním a střetům v rodině nemocného, zabrání rozvíjení vzájemného obviňování či jiných obvyklých symptomů bezradnosti ze ztráty dosavadních pravidel a jistot. Namísto toho jim terapie pomůže účinně spolupracovat na hledání možných řešení a vzájemné vztahy spíše prohloubí a zkvalitní.

Ověřování efektu:

Každého půl roku proběhne mezi koordinátorem projektu a ředitelem nemocnice, ambulantním lékařem či osobou určenou ke komunikaci se zástupci sdružení, za účasti dobrovolníka či dobrovolníků t.č. v nemocnici či ambulanci pracujících, zpětnovazebné setkání, jehož účelem bude ověření funkčnosti projektu.

- Průzkum organizace, jak se nemocní mohou k terapii dostat a jak to funguje, event. změny systému.
- Reference zdravotního personálu na dobrovolníka či dobrovolníky v nemocnici t.č. pracujících
- Ohlasy a spokojenost pacientů
- Spokojenost dobrovolníka s úrovní spolupráce stran personálu

O tomto setkání bude vyhotovena písemná zpráva, kterou budou mít k dispozici všechny jednající strany.

Paralelně bude probíhat průzkum skutečných potřeb pacientů dotazníkovou metodou.

Další možný vývoj (od 2008) :

V případě ověření užitečnosti takovéto spolupráce a zájmu ze strany zdravotních zařízení, plánujeme v budoucnu zřizovat profesionální psychoterapeutická místa přímo na onkologických odděleních a v ambulancích. Odborní pracovníci se budou rekrutovat s bývalých dobrovolníků, kteří se při své práci osvědčí, dokončí úspěšně psychoterapeutický výcvik a absolvují minimální nutné vzdělání a kteří budou mít o tuto práci zájem. Stanou se řádnými zaměstnanci občanského sdružení Gaudia proti rakovině a jako takoví budou užívat veškerou podporu a zázemí, budou absolvovat povinné supervize, účastnit se porad a setkání sdružení a budou odborně vedeni ve svém rozvoji vedoucími pracovníky sdružení.

Sami se pak stanou koordinátory a supervizory dobrovolníků, pracujících v příslušném regionu.